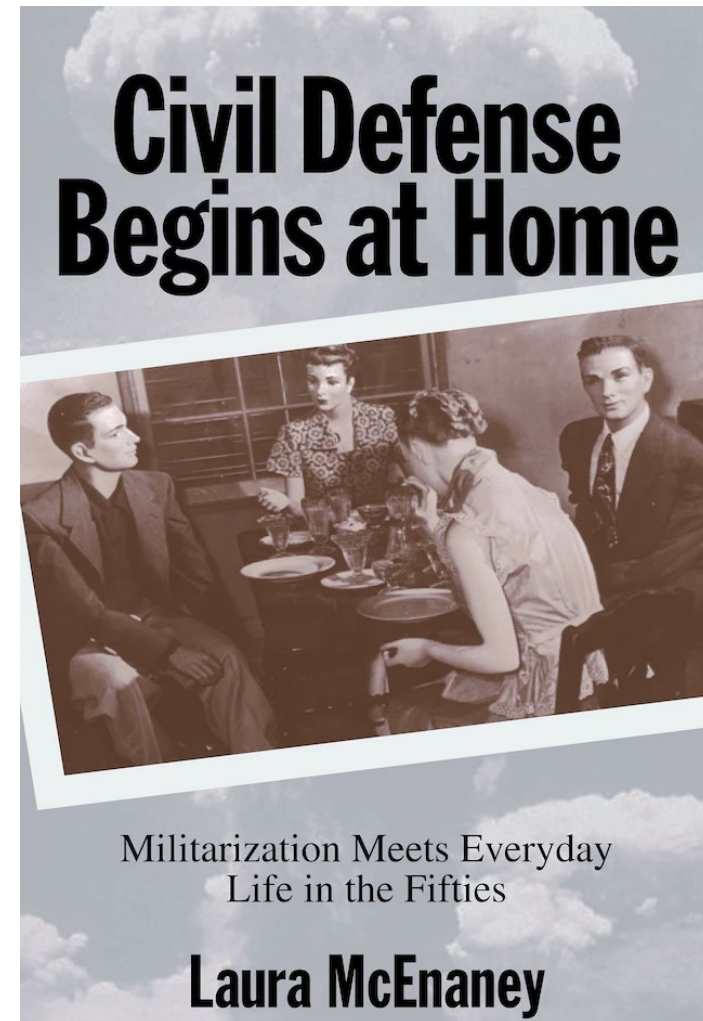


Den civila beredskapen  
börjar i hemmet  
– hur gör vi  
hemberedskap till en  
angelägenhet för alla?

Linda Kvarnlöf, Fil. Dr. i Sociologi,  
Mittuniversitetet

[Linda.kvarnlof@miun.se](mailto:Linda.kvarnlof@miun.se)





# Att forska om hemberedskap

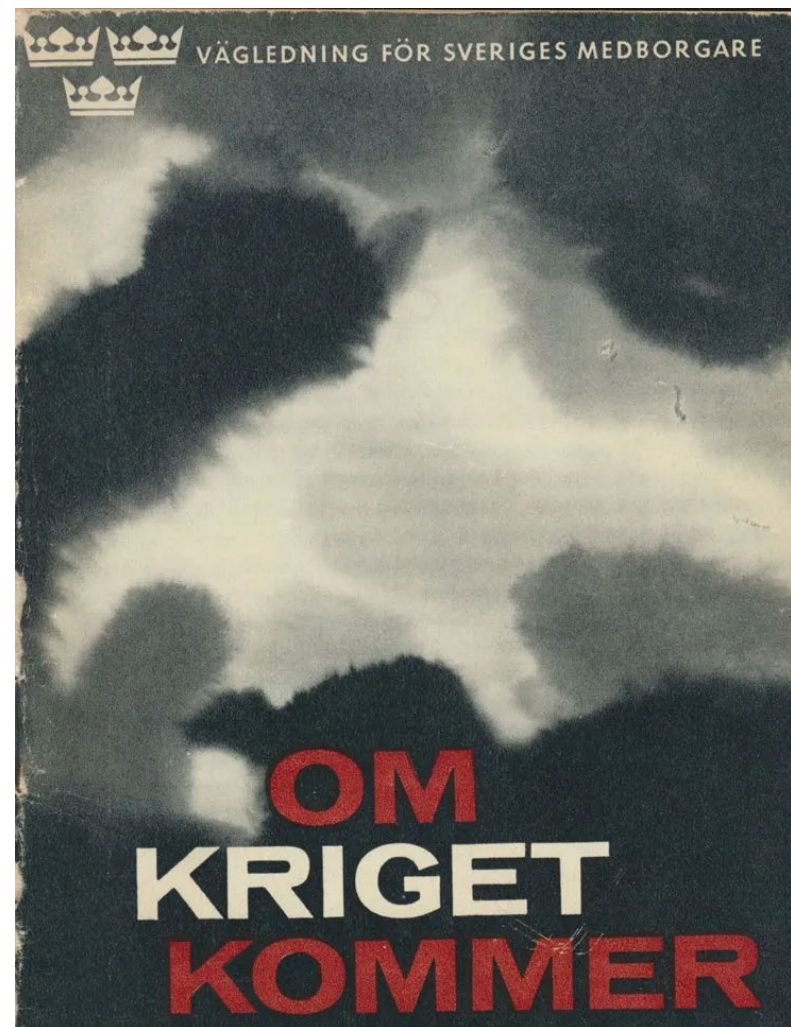
- Linda Kvarnlöf, fil. Dr. Sociologi
- Risk and Crisis Research Centre (RCR) vid Mittuniversitetet
  - Att närma sig risk, kris och beredskap utifrån ett sociologiskt perspektiv


## Aktuella och tidigare forskningsprojekt:

- HOMERISK (finansierat av Norges forskningsråd, 2014 – 2017)
  - Hushållsberedskap i samhällssäkerhetsdiskurser och vardagens praktiker (finansierat av MSB, 2017 – 2019)
- 'Doing' household preparedness: A critical approach to preparedness discourses and practices (finansierat av Vetenskapsrådet, 2022 - 2024)

# Det kalla kriget och den varma välfärden

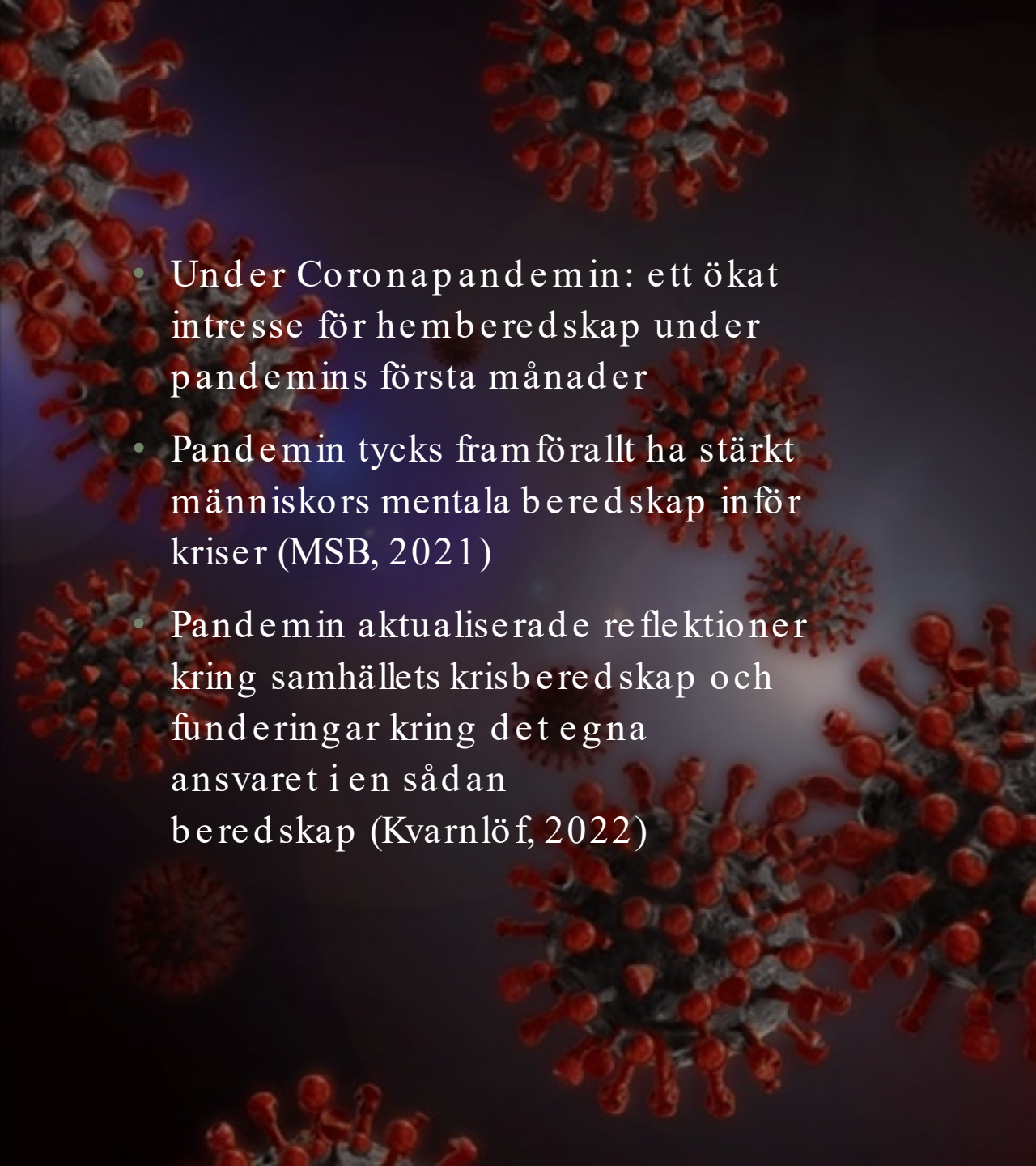
- Ett samhälles krisberedskap är tätt sammanflätat med landets politiska tradition, kultur och historia
- (Historisk) civilförsvarsretorik: en balansgång mellan kollektivism och individualism, mellan välfärd och självskydd (Cronqvist, 2009)
- 60-talets civilförsvarsretorik: ett möte mellan den varma välfärden och det kalla kriget (Cronqvist, 2009)
- Krisberedskapens domesticering: hushållning som beredskapspraktik




A person is holding a newspaper. The headline at the top reads "THE WORLD WILL CHANGE NOW". Below the headline is a large graphic of the Ukrainian national flag, which is blue on top and yellow on the bottom. The person's hands are visible, holding the edges of the newspaper. The background is dark and out of focus.

**THE WORLD WILL CHANGE NOW**

# Hem beredskap i en orolig tid

- 
- A decorative border on the right side of the slide. It consists of several clusters of red, spiky, virus-like structures (resembling coronaviruses) set against a dark, textured background. The structures are arranged in a vertical line, with some overlapping.
- Under Coronapandemin: ett ökat intresse för hemberedskap under pandemins första månader
  - Pandemin tycks framförallt ha stärkt människors mentala beredskap inför kriser (MSB, 2021)
  - Pandemin aktualiserade reflektioner kring samhällets krisberedskap och funderingar kring det egna ansvaret i en sådan beredskap (Kvarnlöf, 2022)

A person is holding a newspaper. The headline at the top reads "THE WORLD WILL CHANGE NOW". Below the headline is a large graphic of the Ukrainian national flag (blue and yellow). The person's hands are visible at the bottom of the frame, holding the newspaper. The background is dark and out of focus.

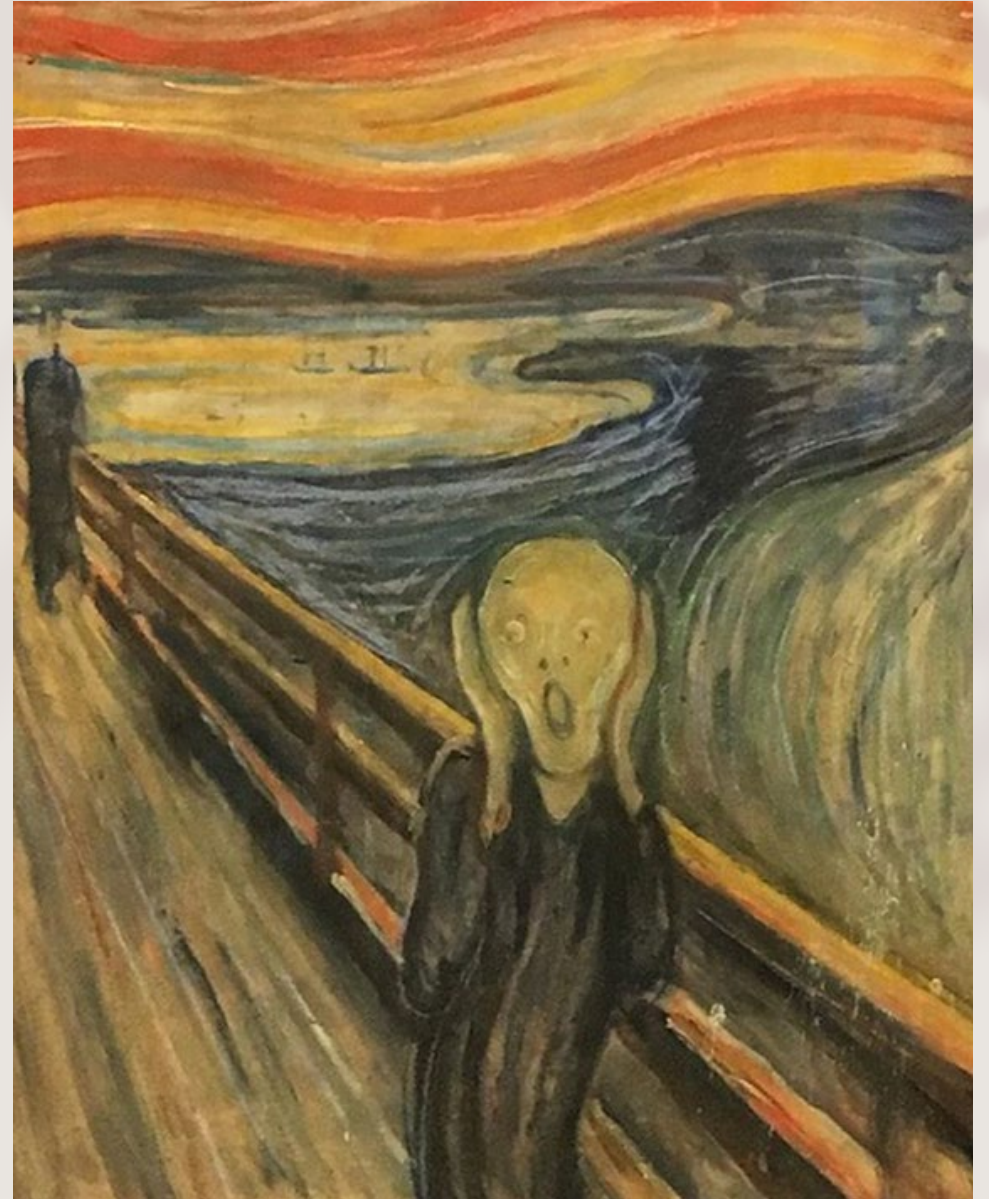
**THE WORLD WILL CHANGE NOW**

# Hemberedskap i en orolig tid

- I mars 2022 gjorde MSB en liknande mätning av hemberedskap, mot bakgrund av det försämrade säkerhetspolitiska läget. Undersökningen visade att:
- Hälften av respondenterna angav att de upplevde en ökad oro till följd av det försämrade säkerhetspolitiska läget (MSB, 2022)
- Lite mer än hälften av respondenterna tyckte att det, mot bakgrund av det säkerhetspolitiska läget, blivit viktigare med hemberedskap (MSB, 2022)
- 1 av 5 uppgav att de hade stärkt sin hemberedskap till följd av det försämrade säkerhetspolitiska läget

# Hemberedskap och oro

- Människors intresse för hemberedskap ökar när det finns ett upplevt eller verkligt hot att förbereda sig för
- Beredskap, att göra någonting, blir ett sätt att hantera de osäkerheter som karakteriserar långvariga kriser
- Myndigheters oro över oförberedda medborgare



# Hemberedskap och hållbarhet



”För mig väcktes intresset för hemberedskap i och med att jag trillade över den här Har tillväxten nått vägsände? För kanske är det så och kanske kan vi inte längre, eller i framtiden, ta det här med el, rinnande vatten och liksom att kunna köpa vattenmelon i affären för givet”

”Jo, men vi har en stor tillsammansodling här i byn. Framförallt är det potatis som vi odlar lite mer storskaligt tillsammans. Men ambitionerna varierar lite grann. Mina egna ambitioner är ganska höga men det är inte alla som hänger med i det. Och ja, jag menar, det där är väl också en form av beredskap”



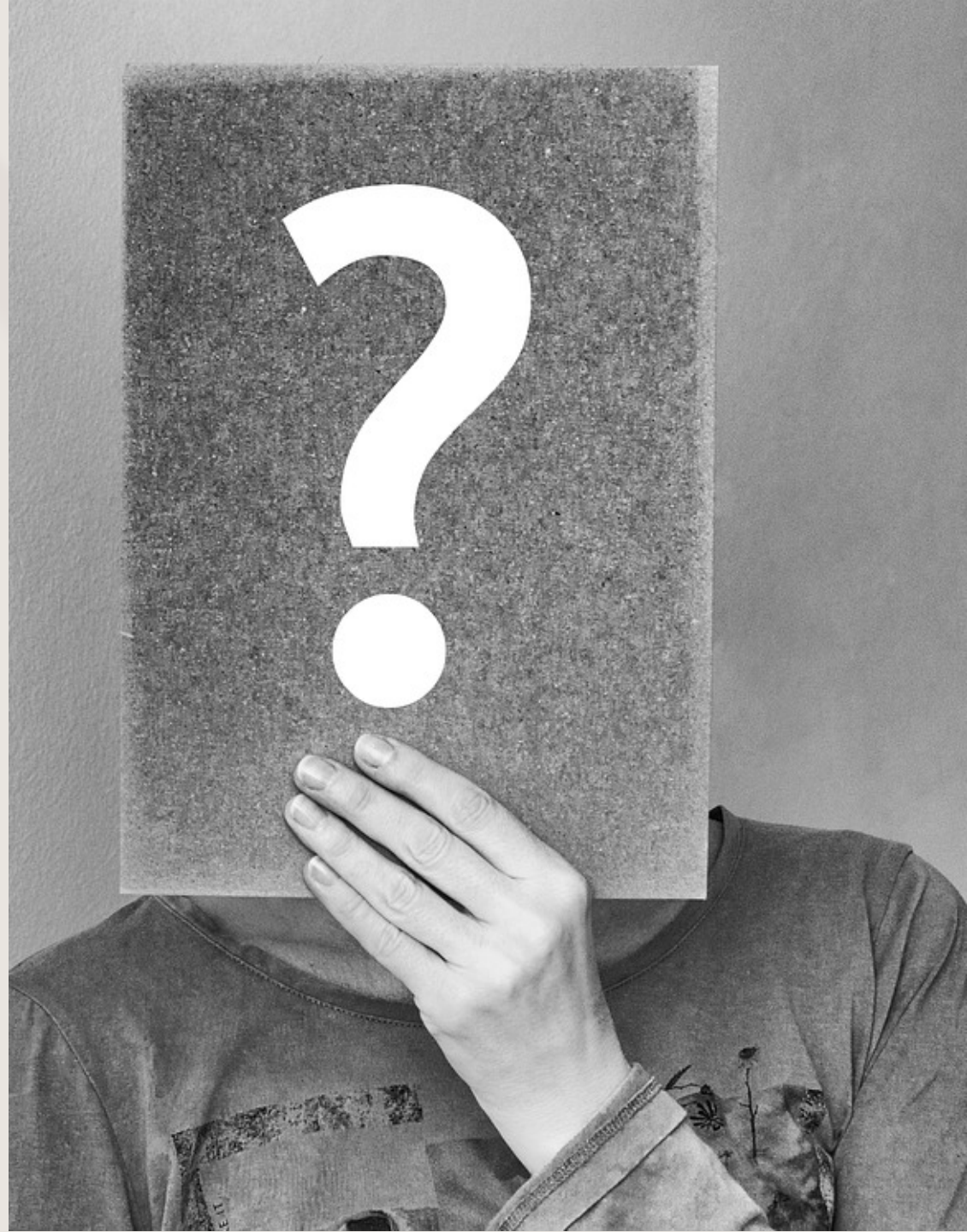
# Men... hur förberedda är vi?

- Svårt att mäta!
- Stort intresse för hemberedskap - innebär inter nödvändigtvis en faktisk hemberedskap
  - Krisberedskapens paradox
- Starkt stöd för eget ansvar för hemberedskap
- Den omedvetna beredskapen - många gånger är vi mer förberedda än vi tror



# Frågor som behöver diskuteras

- Vad innebär en ökad grad av individualisering inom säkerhet och krisberedskap?
- Har alla samma möjligheter att ta eget ansvar för sin krisberedskap?
- Hur kan vi förstå hemberedskap i en mer omfattande politisk kontext?



Hur gör vi hemberedskap till  
en angelägenhet för alla?



# Referenser

- Cronqvist, Marie. (2009). "Det befästa folkhemmet. Kallt krig och varm välfärd i svensk civilförsvarskultur". I: M. Jernek (red.). Fred i realpolitikens skugga. Lund: Studentlitteratur.
- McEnaney, Laura. (2000). Civil Defense Begins at Home: Militarization meets everyday life in the fifties. Princeton University Press.
- MSB (2020). "Hemberedskap 2020. Allmänhetens syn på hemberedskap och eget ansvar under pandemin". Publikation nr 1578.
- Kvarnlöf, Linda. (2022). "'Bara framtiden kan visa om vi gör det här rätt': Att göra vardag av den svenska strategin". Sociologisk forskning, 58(1-2): 133-152.
- Overud, Johanna. (2005). I beredskap med fru Lojal. Behovet av kvinnlig arbetskraft i Sverige under andra världskriget. Stockholm; Stockholm Studies in History 76.

